

Luk 6, 27-35 – vrucht van de Geest 6
Votum/groet; Ps 118: 1, 10; gebed; LB 221 (kicl); lezen Luk 6, 27-35; Gez 32 (GK06); preek; LB 838: 1-3 (kicl); https://www.youtube.com/watch?v=JJrwElGk7kg ; doop; Zegenlied Sela; opr gem; gemeentegebed; collecte; wet; Ps 90: 8; zegen
Bergschenhoek 8.3.2020

Naar vriendelijkheid en goedheid verlangen we allemaal dia

'We zijn steeds minder aardig naar elkaar. Op straat, op sociale media, in het verkeer, in het openbaar vervoer, op het sportveld en in de supermarkt. Bumperkleven, het negeren van een cassière in de supermarkt, treiteren van OV-medewerkers, voordringen in de trein, geluidsoverlast, burenruzies, schelden, haatberichten op sociale media. Het gebeurt elke dag en veel te vaak. Vaak hebben we het niet eens door'. Deze zinnen komen letterlijk van de website van SIRE, de stichting voor ideële reclame. In 2019 lanceerden zij de campagne #doeslief om aandacht te vragen voor onaardig gedrag. Het doel van deze campagne was: 'We hopen dat mensen zich realiseren dat onaardig gedrag nergens voor nodig is en kwetsend voor de ander. Met het ontwapenende DOESLIEF spoort SIRE Nederland aan om elkaar met één woord aan te spreken op onaardig gedrag. Daarmee willen we Nederland een beetje mooier maken.' Einde citaat.

Dia Ik zie bijna 1 op 1 verbinding met de twee vruchten van de Geest die Paulus noemt en waar ik het vandaan over wil hebben: vriendelijkheid en goedheid. Twee woorden die helemaal gaan over hoe jij en ik omgaan met de ander naast ons. Welk gedrag laat je zien? Ben je vriendelijk naar en ben jij goed voor je medemens? Ik neem de woorden samen omdat ze regelmatig door elkaar heen worden gebruikt in de Bijbel. Vriendelijkheid wordt ook wel vertaald met goedertierenheid (SV) of goedheid (NBV). Het woord dat Paulus gebruikt voor 'vriendelijk' wordt is hetzelfde woord dat in Lukas 6, 35 wordt gebruikt en daar wordt vertaald met 'goed'. *God is goed voor wie kwaadwillig en ondankbaar is.* Vriendelijkheid en goedheid dus. Je kunt ze goed samen nemen: hoe ga jij om met de mensen om jou heen?

Want die SIRE campagne heeft het goed gezien. Zoveel hufteigheid en verruwing is er. Overal kom je het tegen. Mensen die bot en hard zijn naar elkaar, meteen erop los schelden, met woorden of met teksten op social media, de ander straal negeren, boze blikken en gebaren. Zo makkelijk doe je er zelf ook aan mee. Je gaat haast denken dat het normaal is. Maar het is niet normaal. En het kan anders. Naar vriendelijkheid en goedheid verlangen we allemaal. Als iemand je vriendelijk aankijkt, iets goeds voor

je doet, jou een complimentje geeft, jou laat voorgaan in de trein, iets voor je oppakt dat jij hebt laten vallen – kleine gebaren die soms een groot verschil maken. Vriendelijkheid en goedheid maken de wereld inderdaad mooier. We hebben het nodig. We verlangen ernaar.

God is bij uitstek vriendelijk en goed dia

Paulus brengt vriendelijkheid en goedheid ter sprake. Maar bij hem gaat het om meer dan iets dat zich afspeelt tussen mensen. Paulus noemt vriendelijkheid en goedheid vruchten van de Geest. Paulus brengt jou en mij daarmee in aanraking met God. Kijk naar God, want Hij is bij uitstek vriendelijk en goed!

En dan krijgt het diepte, vind ik. Kijk eerst naar God. Ik zei het net al: vriendelijkheid is ook wel eens vertaald met *goedertierenheid*. Een beetje een oud woord. In de NBV wordt het niet meer gebruikt, daar vind je overal alleen het woord goedheid. Maar goedertierenheid heeft ook wel iets moois vind ik. Goedertierenheid is goedheid in uitgebreide vorm. Goedheid van de lange duur. In de Psalmen wordt die langdurende goedheid van God vaak bezongen. Psalm 118: *zijn liefde duurt in eeuwigheid*. In het Hebreeuws staat daar: goedertierenheid. Mensen, kijk nou: God is goed voor ons. Altijd. Hij kijkt niet boos en chagrijnig naar je. Hij doet niet verveeld of uit de hoogte als jij bij Hem komt. Nee, Hij ziet je graag komen. Zijn ogen lichten op. Hij lacht je vriendelijk toe en is goed voor jou.

Dia Dat hoort helemaal bij God. Onvoorwaardelijk en grenzeloos goed. Tegenover ondankbaarheid en onvriendelijkheid van mensen zet Hij zijn goedheid en vriendelijkheid. Dat zie je mooi terug aan een paar Bijbelteksten die ik even op een rij zet en waarin het gaat over Gods vriendelijkheid – op deze plekken in de NBV steeds vertaald met goed of goedheid. Jezus zegt in Lukas 6, 35: *'Hij is goed voor wie kwaadwillig en ondankbaar is'*. Je gaat met je rug naar God toe staan? God is toch goed voor jou. Paulus zegt in Romeinen 2, 4: Iedereen verdient een oordeel van God, maar weet je, God is onbegrensd *goed* en verdraagzaam – Hij komt met vrijspraak en genade waar straf op zijn plaats zou zijn. Zijn goedheid wil jou en mij tot inkeer brengen. Efeziërs 2, 7: Paulus bezingt de *goedheid* van God die Hij zo overduidelijk aan ons en aan de hele wereld laat zien in Jezus zijn Zoon. Vroeger waren jullie dood, zegt Paulus tegen de Efeziërs, nu mag je leven, door Jezus. Titus 3, 4 vind ik zelf een prachtige tekst: Paulus heeft het daar over de vriendelijkheid en de menslievendheid van God die nu zijn verschenen, openbaar geworden – en hij bedoelt Jezus. Kijk, zegt Paulus, Jezus is Gods vriendelijkheid en goedheid in eigen persoon! Niemand kan er meer omheen nu. God is echt vriendelijk en goed!

Wees zelf dan ook vriendelijk en goed **dia**

Ja, en als God vriendelijk en goed is, wees jij dan ook vriendelijk en goed. Er is iets bijzonders aan de hand met het Griekse woord voor 'vriendelijk': *chrestos*. Dat klinkt heel erg naar *christos*, Christus dus, hoewel beide woorden niet met elkaar te maken hebben. Ze lijken alleen op elkaar. Chrestos en Christos. Dat gaf soms verwarring in de eerste eeuwen na Christus. Mensen vroegen zich af: heten de volgelingen van Jezus christenen – naar Christos – of 'vriendelijken' – naar chrestos?

Mooie verwarring eigenlijk. Zo zou het precies moeten zijn. Volgelingen van Jezus zijn vriendelijk als God zelf en als zijn Zoon Jezus Christus. Vriendelijk en goed als zij. Daar gaat het om bij deze vrucht van de Geest. Dat je met de mensen om jou heen zo omgaat zoals Jezus met de mensen omging. Gods vriendelijkheid en goedheid weerspiegelen dus. Jezus vult dat in in Lukas 6. Tegen de mensen die jij kent, die goed en vriendelijk zijn voor jou – tegen hen doet iedereen goed en vriendelijk terug. Maar het bijzondere van Gods goedheid is nou juist: Hij is goed en vriendelijk voor mensen die niet vriendelijk zijn naar Hem, Hem links laten liggen en negeren of zich tegen Hem verzetten...

Zie je? Dat maakt vriendelijkheid en goedheid spannend. Kun je vriendelijk en goed zijn zoals God dat is? Ook als die ander naar jou toe helemaal niet vriendelijk en goed is. Maar dat jij daar dan niet in meegaat, mee in dezelfde agressie, boosheid of botheid. Goed doen zonder iets terug te verwachten, noemt Jezus dat. Vriendelijk blijven, ook tegenover de mensen die jou niet goed behandelen en jou bedreigen. Zo gaat God met jou en mij om. Hij is jou en mij genegen – en niemand van ons verdient dat – en Hij is goed voor ons – en niemand van ons heeft daar recht op. Wees jij dan zelf ook goed en vriendelijk, omdat God dat is voor jou. Paulus komt er uiteindelijk zelfs bij uit in de brief aan de Galaten. Het laatste woord van de brief zo'n beetje, de clou van alles wat hij schreef over leven met Jezus en leven door de Geest: *'Laten we dus, zonder op te geven, in de tijd die ons nog rest voor iedereen het goede doen, vooral voor onze geloofsgenoten'* (Gal. 6, 9-10). Zo belangrijk is het dus. Alles komt hier samen. Ben jij er echt eentje van Jezus? Woont Gods Geest in jou? Wees dan zelf vriendelijk en goed!

Vriendelijkheid en goedheid – warmte brengen in een koude wereld **dia**

Zo dus, vriendelijkheid en goedheid, als vruchten van de Geest. Meer dan goed fatsoen en sociale omgangsvormen. Vooral: God in jouw leven, zichtbare volgeling

van Jezus zijn. Tegelijk: als ze een vrucht van de Geest zijn, dan betekent dat ook dat ze niet vanzelf komen. Ik heb Gods Geest nodig om ze te laten groeien. Want mij zit dit nou juist niet in het bloed: vriendelijk en goed zijn als God. Ik word ook onvriendelijk, als mensen mij onvriendelijk behandelen. Ik vind het soms een beetje soft en slap, dat vriendelijk en goed zijn. Als ik nou echt gelijk heb? Als ik ergens echt recht op heb? Het strijdt met mijn gevoel van eigenwaarde en onafhankelijkheid. Moet ik mij zo bot laten behandelen? Maar in werkelijkheid – ik hoop dat je het ziet! – is er niks softs en slaps aan. Een goedgezind zijn. Zeker niet. Het gaat eerder om een moedige keuze. Kiezen voor goedheid en vriendelijkheid. Ik ga niet mee in de agressie om mij heen. Ik doe niet mee met jouw onvriendelijkheid. Ik sluit me niet aan bij de botheid of de onverschilligheid die er is. Ik ben vriendelijk en ik ben goed – ook en zelfs juist oog in oog met botheid, onvriendelijkheid en scholterigheid, die ik hier en nu tegenkom.

Dia En zo breng je een beetje warmte in een koude wereld. Lieve mensen, er is al zoveel kou en kilheid. Laat er alseblieft niet nog meer bij komen. Om het in een beeld te zeggen, dat ik al eens eerder gebruikte: wees geen thermometer maar thermostaat! Een thermometer sluit alleen maar aan bij hoe de temperatuur in de omgeving is, gaat daarin mee, het is nu zo warm of zo koud. Maar een thermostaat wil de temperatuur in zijn omgeving beïnvloeden. Zo, wat is het hier koud, ik doe er wat warmte bij om de kou weg te jagen. Wat ben jij, een thermometer of een thermostaat? Ga je mee met de botheid en onvriendelijkheid die je tegenkomt? Of zet jij warmte tegenover de kou? Lieve mensen, laat het ijs van de botheid, agressie en onvriendelijkheid gebroken worden! Wees vriendelijk en goed, waar je kunt en naar wie je kunt. Dan wordt de Heilige Geest van God, de Geest van Jezus zijn Zoon, zichtbaar bij jou. Want jij bent vriendelijk en goed, omdat God vriendelijk en goed is voor jou!

Amen